

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ז חשון תשפ"ד | דף היומי בבלי: קידושין פ.

דף היומי בהלכה: קע"ד ד' - ה'.

מוסר: אהבת חסד - גם אם הוא ממציא' עד 'והנהגה הטובה'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הזכירה "השישית שיזכור אם יש בו" עד "החמש ועשרים"

התלמיד החליף את צבע פניו לרוב אימה ופחד כי לא ידע מה לענות, בלית ברירה, המציא 'פירוש' מעצמו - בשפת האידיש

צילום: חזק כהן

הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א על כח האמונה התמימה ואין עוד מלבדו

והנה גלוי וידוע לכל עד כמה היה ה'חזון איש' מכריע פוסק ו'חותן' בשאלות קשות אשר חיים ומוות היו תלויים בהם ובעניינים של פיקוח נפש, והכרעתו היתה הכרעה... ומעולם לא שמענו שחזר בו מדעתו... אך כאשר יהודי מתחזק באמונה שהכל בידי שמים ומקבל עליו את הדין הרי 'מהפך' הוא עולמות מתוקף אמונתו, עד שגם דעה של החזו"א מתהפכת...

והוא יסוד ידוע המובא ב'נפש החיים' (שער ג פי"ב) וז"ל, ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל הדינים ורצונות אחרים - שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון שבעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.

סיפר כ"ק האדמו"ר משינאווא זי"ע, ממה שזכר מימי ילדותו - לפני שנות דור לפני המלחמה, כי מנהג הנפוץ היה שהילדים לומדים אצל ה'מלמד' - בחדר הסמוך לביהמ"ד, ולא היו מחליפים בכל שנה מלמד חדש אלא הוא היה 'עולה' עמהם, והבחורים מגיל ט"ו עברו ללמוד בהיכל ביהמ"ד, מלמד זה היה מהלך כש'כלי אומנתו' בידו, היינו 'שוט', למען תהיה חיתתו על

סיפר הגאון רבי מאיר לוריא שליט"א ראש כולל חלקת יעקב מה ששמע מבעל המעשה, שעלה לארה"ק לאחר המלחמה הנוראה ביחד עם אחותו, פליטים מוצלים מאש, ונכנס 'הבחור' ללמוד בישיבה ועלה ונתעלה במעלות התורה, ואילו אחותו למדה ב'בית יעקב', ובהגיעה לפירקה דברו בה נכבדות עם בחור שומר תורה ומצוות אלא שלא למד בישיבה ולא היה 'בן תורה', ולאחר דרישות וחקירות ובירורים שונים נתרצו שני 'המדוברים', ורצו לגמור בכי טוב, אלא שאחיה התנגד לשידוך זה בטענה שאינו בן תורה [והגם שהלך בדרך הישר, וכמו שהיה מצוי בשנים ההם שלא כל החרדים לדבר ה' למדו בישיבה], ואין מתאים לתלמידת 'בית יעקב' להינשא למי שאינו יושב אהלים, וילכו שלושתם כאחד להימלך בעצתו של הגה"ק ה'חזון איש' זי"ע, שמע את הצדדים ופסק שאכן האח צודק, ואין ראוי לה מי שאינו בן תורה, יצאו משם והלכו אל תחנת האוטובוס (באס סטאפ) אשר בקצה השני של הרחוב, בעומדם שמה הגיע אחד מאנשי ביתו של החזו"א, ואמר שנשלח על ידי רבו לקרוא להם לשוב לביתו, חזרו ונכנסו, וישאל החזו"א את אחי המדוברת, מה היתה תשובת המדובר לאחר שיצאו מקודם מן הבית, והשיב, כי אמר מיד, שאם כך פני הדברים הרי"ז סימן שכך הוא רצון ה' שלא לעשות את השידוך, וצריך לקבל את רצון ה'. נענה החזו"א ואמר, אולי זאת הסיבה והטעם לפשר הדבר שתיכף שיצאתם מן הבית ניחמתי בדעת י וחשבתי שאכן מן הראוי לגמור את הדבר למזל טוב...

שהקב"ה נותן ועושה הרי זה טוב, ממילא נשמט המקל ונתבטלה כל גזירת ההכאה לטוב ולברכה. וכמו שכתב רבינו יונה (שע"ת ש"ד אות יב) וז"ל, ואם תמצא את החוטא תלאה ותקרה עליו צרה, ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מן היסורין הרבים הראויין לבוא עליו, כמו שנאמר (תהלים עו יא) 'חמת אדם תודך שארית חמת תחגר', פירושו - כאשר צער האדם יודה אותך, כלומר שיודה אותך האדם בעת צערו... שארית חמות - שהיו מפותחות לבוא על האדם, כענין 'אל יתהלל חוגר כמפתח' (מלכים א' כ יא). **תחגור ותעכב אותם ואל תביאם עליו וכו'.** ונאמר (ישעיה יב א) 'אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני'. פירוש - אודך על מוסרך וקבלתי באהבה, **ובעבור זה שאודך על שאנפת בי, ישוב אפך ותנחמני.**

עוד יתכן לומר, שהרי אותו נער קטן לא אמר את הפירוש מתוך 'דעת' מה שהוא מוציא מפיו, וסתם זרק מפיו 'פירוש' בכדי להנצל ממכת המלמד, ובכ"ז הצילוהו דיבורים כגון דא, **כיו"ב כל איש הנמצא בעת צר צער ומצוק, ואין לו 'דעת' ולא ראש לחשוב מחשבות אמונה כראוי, אם אך יכריז בפיו שוב ושוב, אני מאמין שהקב"ה עושה זאת ולטובתי, בזה גופא יצלל מכל הצרה ויתבטלו כל הגזירות.** (מתוך באר הפרשה לך תשפ"ד)

פני התלמידים ויעסקו כראוי בתלמודם, ולא עוד אלא שבראש השוט היו תלויים רצועות עור, כדי שח"ו לא יהיה תלמיד אחד בבחינת 'שוטה שאינו מרגיש' אלא ירגישו היטב על בשרם את גודל וחוזק המכה, וכאשר אמרו חז"ל זרוק מרה בתלמידים וכבר אמר החכם מכל אדם ב'משלי' חוסך שבטו וכו'.

פעם אחת ב'פרשת ויחי' למדו התלמידים חומש רש"י, וב'ברכות יעקב' אשר באותה פרשה התייגעו להבין כל פסוק עפ"י פשוטו, והנה בעת הילוך המלמד כשהשוט בידו, נעמד אצל אחד התלמידים ושאלו, הגידה נא, מה פירוש הפסוק 'גד גדוד יגודנו' - התלמיד החליף את צבע פניו לרוב אימה ופחד כי לא ידע מה לענות, בלית ברירה, המציא 'פירוש' מעצמו - בשפת האידיש, וכה אמר, 'גד גדוד יגודנו' - וואס גאט (הקב"ה) געבט (נותן, גדוד נשמע כ'גיבט') איז גוט... מה שהקב"ה נותן לאדם זה טוב, המלמד נתפעל מדברי התלמיד, וכשמקלו עדיין בידו נכנס במרוצה לביהמ"ד וחזר בקול גדול על 'פירוש' של תלמידו לפני קהל הלומדים, אזא פשט פון א תלמיד... (פירוש נפלא כזה מתלמיד) וואס גאט געבט איז גוט...

וכשנתבונן במעשה זה נראה, הנה ה'מקל' היה מוכן להלקות נוראות את התלמיד, אך מאחר שהכריז באמונה טהורה - מה

כשהתחיל במנהג זה, היה בכך ביזיון גדול בשבילו, ואמרו עליו שהוא הרבי של הנדחים, ושזו חסידות של 'נחשלים'... אך הוא לא שת לבו לכל זאת

הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א על הכנסת אורחים וקירוב רחוקים

בנפשם. וכל אלו שהגיעו לחצרו לא נפלו בסופו של דבר, כי אם להפך: התחזקו בתורה ובחסידות, והקימו בתים בקדשה וטהרה לתפארת בית ישראל, כידוע.

בהזדמנות אחת - מספר בנו, כ"ק האדמו"ר שליט"א - שאלתי את אבי, כיצד הוא מצליח לחולל בנפשם מהפכה רבתי כזו? שהרי הם מגיעים אליו במדרגות ירודות ונחותות ביותר, והוא אוספם כמעט מן הרחוב, וכיצד התרוממו כל כך בתורה וביראת שמים, עד שנעשים ממש שיינע חסידישע יונגעלייט?

מתחילה לא רצה הרבי לענות, ובכל פעם שהוסיף בנו לשאול, התחמק ממנו בתירוצים שונים, שאין הוא יודע את הסיבה, וכיצא בזה, אבל ככל שגדלה התופעה גדלה גם הפליאה, והוא הפציר מאד באביו שתורה היא וללמד הוא צריך: מה סוד קרוב אותם צעירי ישראל קדושים?

נענה הרבי הקדוש ואמר: "האמת שאיני עושה כמעט כלום בדבר, רק מהרגע שבאים בצל קורתי מחפש אני בכל אחד את מעלתו ואת סגולתו, שהרי לכל איש בישראל ישנה מעלה מיוחדת,

"ויטע אשל בבאר שבע, ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם" (כא, לג) פרש רש"י: "על ידי אותו 'אשל' נקרא שמו של הקב"ה 'א-לוה' לכל העולם, לאחר שאוכלים ושותים אמר להם: ברכו למי שאכלתם משלו, סבורים אתם שמשלי אכלתם? משל מי שאמר והיה העולם אכלתם" (סוטה י.), עד כאן.

שח לי כ"ק האדמו"ר מקרעטשניף שליט"א, על אביו כ"ק הרבי מקרעטשניף צוק"ל (כפר אתא - ירושלים), שכידוע היתה דרכו בקודש לקרב מאד בחורים נידחים, ובחצר קדשו הסתובבו תמיד מאותם בחורים כושלים, וזכו שם לקירוב רב, וגם לסעודות טובות מלאות כל טוב בשבתות ובחול, כנודע.

בזמנו, כשהתחיל במנהג זה, היה בכך ביזיון גדול בשבילו, ואמרו עליו שהוא הרבי של הנדחים, ושזו חסידות של 'נחשלים'... אך הוא לא שת לבו לכל זאת, והמשיך בעבודת קדשו ביתר שאת וביתר עוז.

לפלא גדול היה, שכעבור תקופה שהיו חוסים בצלו נהפך לבם לטובה, ונעשו עדינים ושקטים, מיושבים בדעתם ובריאים

ואף בהיותו בשאול תחתית חלילה, תמיד נתן למצוא בו סגולה יקרה ומאירה, ואינני מתייחס כלל כי אם לאותה מעלה, ומחשב בה הרבה, וכן במקור מחצב נשמתם, כמה נחשבים ואהובים הם למעלה; ומרעיף אני עליהם הרבה אהבת נפש וקרוב לב, וממילא מעצמם הם חוזרים ומתקרבים אל השכינה הקדושה..."

הרב הקדוש רבי שלמה מזויעה, זכותו יגן עלינו היה ידוע כמכניס אורחים גדול. ביתו היה הפקר לכל, וכל צרוע ומסכן היה מוצא מפלט ומחסה בצלו, כשהוא עומד עליהם בעצמו לשרתם ולהיטיב עמהם בכל צרכיהם, ולהשיב נפשם באוכל למו. הוא לא חס על כבודו כלל, והיה מתרועע עם פשוטי העם העניים והקבצנים, ומשמח תמיד את לבם. כל כך הוא הפליג בעבודה זו, עד שגם בעלי חיים הולכי על ארבע היו מכירים ויודעים את טיב לבו הרחום ומשחרים אל פתח ביתו, והוא בכבודו ובעצמו היה מאכיל ומשקה אותם, ומקיים בנפשו: "ורחמיו על כל מעשיו" (תהלים קמה, ט), כדאיתא בפרק הפועלים (ב"מ פה:).

מסופר, שפעם אחת שאלו תלמיד חכם חשוב אחד, מדוע מתנהג הוא בצורה משנה כזו, ומשפיל את עצמו להתבזות כל כך? ולמה לא יכלכל דרכיו ומנהיגו כדרך כל הארץ, וכמנהג שאר 'רבי'ים' ואדמו"רים הנוהגים שררה בגינוני מלכות ובעיטורי דרבנו, והרי כבר אמרו (בבא מציעא ל.) פעמים שאתה מתעלם, כגון זקן ואינו לפי כבודו!

ענה לעומתו הרבי הקדוש: "דע לך שישנם שני סוגי צדיקים, יש מנהיגים הצריכים להנהיג את ישראל ברמה, שבט הנהגה מורם ונעלה, בענין שמצינו אצל רבנו הקדוש במסכת כתובות (קג:), כשנכנס בנו רבן גמליאל אצלו לפני פטירתו מסר לו סדרי נשיאות, אמר לו: בני, נהוג נשיאותך ברמים, זרוק מרה בתלמידים, עין שם אולם יש צדיק שהוא בבחינה אחרת, שעליו הכתוב מעיד (משלי יח): 'צדיק יסוד עולם', דהינו: צדיק זה הוא היסוד ואבן הפינה של כל העולם, שהכל עומד עליו, כאשר רוצים להשתית יסוד לבנין גדול כל כך, יש להעמיק את החפירה עד מאד, כדי שיהיה היסוד איתן עמוק בשפלות הקרקע. לפיכך, זה הצדיק שהוא 'יסוד עולם', צריך להיות שפל ועניו עד מאד, שכולם דורכים עליו, ורק כך יעשה 'יסוד' ראוי לקיום העולם". ודברי פי חכם חן.

מה תבקש יהודי יקר?

אחד מגדולי הרבנים בירושלים ת"ו, כשהיתה זוגתו הרבנית מאושפזת בבית חולים לצורך רפואי מסוים, נצרך להיות עמה שם בשעות הבוקר, עד שתגיע אחת הבנות להחליפו. בשל כך אחר את מנינו הקבוע של 'ותיקין' לתפלת שחרית, והגיע בשעה מאוחרת לבית הכנסת "זכרון משה", שם התפלל במנין גדול ובמתנינות, כדרכו בקודש.

והנה בהיותו שם בבית הכנסת, נכנס לפתע יהודי אחד שנראה רחוק מתורה ומצוות, ובידעו שזהו בית כנסת ציבורי

גדול, שמתנהלים בו מנינים כל העת נכנס אליו, והחל להסתובב בין השטיבלך בחיפושים על השולחנות ועל המדפים וכו', ולית דמשגח בה. כל אחד היה עסוק בעניינים שלו. אבל הרב הצדיק, כראותו את האיש מחפש אנה ואנה, הבין מיד שכנראה יהודי זה מבקש זוג תפילין! הוא ניגש אליו בשמחה, ושאלו לאמר: "מה תבקש יהודי יקר?" היהודי שמח מאד על העזרה שהוצעה לו, וענה "תפילין".

על אתר חלף הרב את התפילין של עצמו, ונתן לו להתפלל בהן, והוסיף בסבר פנים יפות שיכול הוא להתפלל בנחת כדרכו, ואינו צריך למהר, כי אין הזמן דוחק... האיש שמח בתפילין אלו מאד, ונגש להתפלל בהן כראוי ובנחת, כשכל אותה העת ישב הרב מן הצד ספון בתורתו ובעבודתו, והמתין לו שיסיים.

בתוך כך העיר הרב ליושבים שם באותו שטיבל, שראו את האיש בחיפושיו והתעלמו ממנו, ודיבר עמהם מוסר, שהיו צריכים לתת אל לבם כשראוהו מסתובב ומחפש כאן ושם, שמא צריך הוא לתפילין, ויש לקרבו ולגשת אליו באהבה, ולא להתעלם ממנו לגמרי, הוא הוכיחם על כך שבזמננו התרגלנו להתעלם מצרכי חברינו, ומעדיפים להיסגר כל אחד עם עצמו...

היה זה בימים שלפני הפסח דאשתקד, והוא המתיק להם תוכחתו במשל נאה מעניני דיומא: הנה בימים הללו זקוקים ישראל להרבה מעות להוצאות החג המתקרב, הגע בעצמך, אילו היה בידך לתחוב אל תוך ידו של יהודי נצרך מעטפה ובה עשרת אלפים דולר לקמחא דפסחא הרי בודאי היה לך מתרונן בגיל ובשמחה על המצוה הנעלית שזכית לקיים במתן עזרה גדולה ליהודי! ומדוע זה חושבים תמיד רק על כסף? לזכות יהודי במצות תפילין ולגמול עמו חסד, הרי זה עולה על כך פי כמה וכמה. הכסף הלא נגמר בשלב מסוים, אבל המצוה עומדת לדורי דורות ולנצח נצחים וכך היה מדבר עמהם עוד דברים של טעם, בצורך הגדול של קרוב לבבות ישראל לאביהם שבשמים.

בינתיים סיים האיש את תפלתו, והודה מאד לכבוד הרב על נדיבות לבו. הוא סיפר שהוא מגיע זה עתה מן הצפון. הוא יצא משם לפנות בוקר למשימה מסוימת, והגיע אחר כמה שעות לירושלים ואין עמו תפילין. הרב דבר עמו בחום ובסבר פנים יפות, והזמינו לביקור אצלו בביתו, ואף הוסיף שישמח עמו בכל פעם שיגיע לירושלים, האיש התרגש מאד מן הקרוב המיוחד הזה, ורשם לפניו את כתובתו של הרב, והבטיח שיבוא לבקר בעזרת השם. הוא כבר הספיק לשמע מן האנשים שם, שזכה להניח תפילין של אדם גדול מאד, מה שרבים וטובים לא זכו, באמרום שגם הם היו חפצים לזכות להניח תפילין אלו, ומוכנים לשלם על כך סכום גבוה.

סופו של דבר כתוצאה מאותו מעשה התקשר אותו יהודי עם הרב בקשר איתן ואמיץ, וכך סיבבה ההשגחה העליונה שמלבד עצם התפילין שנצרך להם, התקרבה נשמתו תחת כנפי השכינה, ומאז התקרב ביותר לתורה ולמצוות, ונקשרה נפשו עם הרב הצדיק ועם תורתו הגדולה.

[טיב המעשיות]

ערב אחד נכנסתי אל ביתו של סבא זצ"ל, סבא היה כבר בן כשבעים. אור היה על פניו, ובזעקה אילמת הוא זעק, 'כן, זוהי כוחה של תפילה'

הרב צבי גטקר עם מעשה נפלא על כוחה של תפילה, כשערב אחד נכנס אל ביתו של סבא זצ"ל

הנפלא של מה שעומד מאחורי הפלא הזה, שהאמת היא כי ר' משה זכה לילדיו מכח תפילת אמת שהיה מתפלל וחוזר ומתפלל ללא יאוש או לאות.

זוהי כוחה של תפילה, ולואי שנמצלה.

אכן מנין מגיעים כוחות נפש להתפלל ושוב להתפלל כמאמר חז"ל התפלל ולא נענה יחזור ויתפלל?.

בהפטרות הפרשה מספר הנביא כי אשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע, אומרים חז"ל צעקה כמנין צעק"ה!; אשת עובדיה באה אל איש האלוקים, נציג האלוקים בעולם, הנביא אלישע, וצעקה על מצבה ומצב בניה, מאתיים, ושישים, וחמש, פעמים!; והיא הפסיקה רק כשהנביא נפנה אליה ואמר לה, מה יש לך בבית.

נשאלת השאלה איך היה בכוחה לצעוק ולהתחנן שוב ושוב, והרי אלישע לא עונה, וכנראה יש סיבה למה הוא לא עונה, כבר 264 פעמים צעקת, מה יועיל עוד, והתשובה היא פשוטה, אשת עובדיה באה אל בעלה והוא אמר לה מקברו לכי אל אלישע, היא יודעת בצורה ברורה וחדה, כי כאן טמונה ישועתה, ולכן היא לא הרפתה.

כן הוא הדבר, בתפילה לה', ועל אחת כמה וכמה, ומי יודע, אם לא האמונה הזו גופא בכוח התפילה, היא המושיעה, והמועילה שהתפילה תתקבל ברחמים.

כשעומד יהודי ומבקש בפעם המי יודע כמה את אותה בקשה, בעצם תפילתו כל כולו אומר, אני מאמין שהבורא יתברך שמו לו לבדו ראוי להתפלל, ואין ראוי להתפלל לזולתו. שהרי למה אני מבקש שוב ושוב, כי אני יודע שאין מען אחר לפנייתי, אין לי על מי להישען. רק עליך רבון כל העולמים.

(מתוך מאמר נרחב בגליון לקראת שבת)

מעשה נפלא שחוויתי אישית על כוחה של תפילה

מעשה נפלא שחוויתי אישית על כוחה של תפילה, ערב אחד נכנסתי אל ביתו של סבא זצ"ל, סבא היה כבר בן כשבעים. אור היה על פניו, ובזעקה אילמת הוא זעק, 'כן, זוהי כוחה של תפילה', על שום מה, זעק סבא כך, הסכיתו ושמעו, מעשה שהיה כך היה.

בצפון בני ברק, מתקיים זה עשרות שנים מנין לתפילת שחרית עם הנץ החמה, מטבע הדברים רוב משתתפי המנין הקבועים הינם אנשים מבוגרים יחסית בני 60+, וביניהם אם לא המבוגר שבהם, היה יהודי ת"ת, שחיכה עדיין לזיווגו, רבי משה שמו, רבי משה שיחיה, התפלל במנין כמו יתר המשתתפים בקביעות ובהתמדה, ופעם בשנה ביום היארצייט של אביו היה ניגש לעמוד התפילה ומשמש כחזן, ובסיום התפילה מגיש 'תיקון' מיני מזונות ומשקה, ועורך סיום מסכת לעילוי נשמת אביו.

וכך סיפר לי סבא: כל שנה בקביעות בעת אמירת ההדרן היה מתחנן ר' משה בדמעות בקול מתחנן ונשנק, את המילים 'וזכות כל התנאים והאמוראים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפי זרעי מפי זרע זרעי' והיה אומר את המילים בהטעמה ורגש, ואנחנו, סיפר סבא, היינו מחייכים בעדינות, וחשבנו בליבנו הרי אנו כבר מחתנים נכדים, והוא מבוגר מאיתנו, על מה הוא מתפלל בתקווה חזקה כ"כ, והנה, סיים סבא בזעקה, היום נולדו לרבי משה שני בנים!, בגיל 72! מי האמין שהוא ישא אשה, וק"ו בן בנו של ק"ו יולדו לו בנים, והפלא קרה יש לו שני בנים!, הלא אין זה אלא מכוח התפילה.

אכן באותה תקופה [התאומים הללו חגגו כבר יחד עם אביהם לאוי"ט את הכנסם לעול תורה ומצוות..] המקרה המרגש הזה דווח בכל העולם, אך העיקר לא דווח, בשום מקום לא דווח הסוד

האזינו לתוכנית 'הפוחת בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

אני שואל אותך מה אתה עושה, ואתה עונה לי מה הקדוש ברוך הוא עושה...

הגאון רבי שלמה לונשטיין שליט"א על הפרנסה ויראת שמים

ובענן פרנסה מן השמים: מסופר על בעל ה'בית הלוי' שפגש פעם באחד מתלמידיו לאחר תקופה ארוכה שלא נפגשו. שאל אותו ה'בית הלוי': מה אתה עושה? ענה: אני מנהל עסק, וברוך ה', פרנסתי מצויה. לאחר כמה דקות ניגש אליו, ושאלו שוב: מה אתה עושה. - אני מנהל עסק, וברוך ה', העסקים משגשגים. חשב שהרב כנראה לא שמע מקודם את דבריו. לאחר כמה דקות, שוב ניגש הרב ושאל: מה אתה עושה? - כבר אמרתי מקודם לרב כי אני מנהל עסק. - כן, שמעתי היטב את דבריו. אבל אני שואל אותך מה אתה עושה, ואתה עונה לי מה הקדוש ברוך הוא עושה... הפרנסה היא משמים והיא מעשה ידיו של הקדוש ברוך הוא. אבל אני שאלתי אותך מה עם הלימוד שלך? מה עם קביעת עיתים לתורה? מה עם היראת שמים שלך? מה עם תפילותיך? (מתוך ומתוק האור הגדה של פסח)

איתא בגמרא (ברכות ד, ב): "כל האומר 'תהילה לדוד' בכל יום שלוש פעמים הרי זה בן העולם הבא. ביאר הפני יהושע: מדוע אנחנו לא עובדים את ה' כראוי? אנחנו עסוקים ראשינו ורובינו בפרנסה, כי בטוחים אנו שהפרנסה באה מהשתדלותנו. אבל אדם האומר "פותח את ידך" שלוש פעמים ביום ומתכוון למה שאומר, יודע שהוא שהפרנסה באה מהקדוש ברוך הוא, וכל עבודתו לפרנסתו אינה אלא בגדר השתדלות. וממילא, לא ירמה במסחרו והיושר יהיה נר לרגלו. אדם כזה יודע כי מספיקה השתדלות נורמלית של שמונה תשע שעות ביום. לאחר מכן נשארים לו כארבע עשרה שעות ביממה. מתוכם שבע שעות לשינה נותרו עוד שבע שעות. שעה וחצי לתפילות ונשארו חמש וחצי שעות ללימוד תורה, וגם אם יש לו צורך ללכת לבנק וכדומה עדין נותרו ארבע שעות ברווח ללימוד התורה. ואדם שלומד תורה ברצינות כמה שעות בכל יום וגם מקיים את מה שלומד, בוודאי שיהיה הוא בן העולם הבא.

"רשעות זו אפשר להרגיש בכל פעם שאחד עומד להגיד תהילים ומיד עולה המחשבה: אוי, שוב בא הטרדן הזה לבלבל את המח עם התהילים שלו"

הרב א. כהן על נשיאה בעול הבירו

עד שמספיקים לשבור את ההרגשה הזו ולהתחיל להגיד בכוונה, ואיזו שמחה שהוא מגיע לסוף הפרק ומוריד את קולו כסימן שגמר... ואיזה צער הוא כשמגביה את קולו בסוף כסימן שאומר עוד פרק... והרי זו רשעות שאין כדומתה...!" וסיפר על רבו מרן המשגיח רבי ירוחם זצוק"ל שנכנס עם גדול אחד לבקר חולה שהיה משותק, וכשיצאו שאל אותם אדם גדול: כמה פעמים אתה מתהפך על מיטתך בלילה עד שאתה נרדם? ולא הבין רבי ירוחם מה רוצה ממנו אותו גדול, עד שתפס שאותו גדול התבונן במצבו של החולה, והבין כמה צער יש לו מהשיתוק שלו! "כך הוא המבט של אדם גדול, ולכן אני חושב שזו הצעה טובה שנתבונן בזמן אמירת תהילים על מצבם של השבויים כדי

בתקופת 'מבצע אנטבה' עמד המשגיח רבי שלמה וולבה זללה"ה בהיכלה של 'באר יעקב' ואמר כך: אני מוכרח לומר את האמת אלו שנמצאים שם מסתמא מגיע להם, שהרי יש השגחה פרטית. וא"כ כנראה שזהו העונש שלהם!..." ומיד המשיך: "אתם בטח תמהים איך אני מגיע לכזו רשעות לחשוב דבר כזה... אלא שזו הרשעות שיש בכל אחד ואחד אם הוא לא מתבונן! ומה עוד שיכול להלביש את רשעותו ב'איצטלא דרבנן' שהוא מאמין בהשגחה פרטית!" המשך המשגיח: "רשעות זו אפשר להרגיש בכל פעם שאחד עומד להגיד תהילים ומיד עולה המחשבה: אוי, שוב בא הטרדן הזה לבלבל את המח עם התהילים שלו, והחזן מסיים פרק שלם

לשאת בעול אתם".

כיו"ב מספר הרב מרדכי נויגרשל - שהיה באותם הימים תלמיד ישיבת חברון, וכשנודעה החטיפה של המטוס למשגיח הגה"צ רבי הירש פאלי זצוק"ל, הוא נכנס לבית המדרש ואמר פרקי תהילים בבכיות נוראות, כשבני הישיבה חוזרים אחריו פסוק

בפסוק. לפתע השתתק קולו לכמה דקות כשהוא גועה בבכי מר והיה זה לימוד לכל בני הישיבה מהו 'נושא בעול עם הציבור'. למחרת, כשנודע שבחסדי ד' השתחררו החטופים ניכרה על פניו שמחה כאילו אחד מבני משפחתו היה שם (מוסף שבת קודש פרשת לך לך תשפ"ד)

לשמוע ולהשמיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'

בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'

בבקיאות ובעיון

'הפוחת בכל יום'

תוכנית יומית עם

סיפורים וחיזוקים

אכלת מנה במסעדה ולאחר מכן הזמנת מנה נוספת - האם עליך לשוב ולברך?

לעומת זאת, הפורס לעצמו לחם בביתו לצורך ארוחתו, ולאחר שסיים החליט לאכול עוד מהלחם הנמצא ברשותו, אינו צריך לברך שנית, כיון שהדרך היא להימלך בדעתו ולאכול עוד מהלחם הנמצא ברשותו, והרי זה כאילו ידוע מראש שהוא עשוי להימלך ולאכול עוד. וכך הדין גם באוכל במסעדה וכדומה, ומזמין מנה אחת, ולאחר מכן מחליט להזמין מנה נוספת.

[משנ"ב קעד, יח, ושעה"צ כד; בו"מ דרשו, 23]

המברך על מאכל, מתוך מחשבה שלא לאכול מעבר לכמות שבירך עליה, ולאחר שסיים לאכול, נמלך בדעתו והחליט לאכול עוד, צריך לברך שנית. ולכן, לדוגמה, הקונה לעצמו לחמניה לארוחה, ובירך עליה ואכלה, ולאחר מכן החליט לאכול עוד, ושלח מישהו לקנות לחמניה נוספת - עליו לברך 'המוציא' שנית, כיון שמעשיו מוכיחים שבתחילה לא היה בדעתו לאכול אלא את הלחמניה שקנה.

האם ברכת 'שהכל' על החלב פוטרת את הקפה?

כדי להקשות מעט את מרירות הקפה - יש לצדד שיברך על הקפה; אך הוסיף, שבזמננו, עצם הדין שצריך לברך על דבר שלא היה בדעתו בשעת הברכה לאוכלו או לשתותו, אינו ברור, מאחר ואכילתנו אינה מסודרת, ותמיד יתכן שאדם יגרר מאכילה אחת לחברתה, ומשתייה אחת לחברתה, ולכן, למעשה, יברך על הקפה ללא שם ומלכות.

[בו"מ דרשו קעד, 22, וראה שם, 17; וראה עוד נתיבות הברכה פ"ב הע' עז]

המברך 'שהכל' על כוס חלב מתוך מחשבה לשתות כוס נוספת, אינו צריך לברך על הכוס הנוספת. ויש שהורה, שאף אם לאחר מכן נמלך בדעתו, ובמקום כוס חלב, החליט לשתות כוס קפה עם חלב - למרות שלא היתה דעתו מתחילה על הקפה - אינו צריך לברך שנית, משום שהדרך היא למזוג חלב בקפה, וברכת החלב פוטרת גם את הקפה. וכתב עוד, שאם עיקר רצונו הוא בקפה, ומוזג את החלב רק

השותה יין בסעודה שלישית - האם צריך לברך עליו 'הגפן'?

וכמו כן, הרגיל לשתות יין בסעודות שבת ויום טוב - כפי שאכן ראוי לנהוג - לא יברך עליו בסעודת הלילה, וכן בסעודת הבוקר, אם מקדש בסמוך לסעודתו; משום שברכת היין שבקידוש הסמוך לסעודה, פוטרת את היין שבסעודה. וראה במקורות, בנוגע למי שכבר קידש על מיני מזונות בשבת בבוקר, ולאחר מכן מקדש פעם נוספת לפני הסעודה.

[שו"ע קעד, א רד, משנ"ב ח, וביה"ל ד"ה לפני; בו"מ דרשו, 17; וראה שם, 16]

השותה יין בסעודה, מברך עליו 'הגפן', ואין היין נפטר בברכת 'המוציא'. והרגיל לשתות יין בסעודותיו, או שעומד לאכול סעודה ובדעתו לשתות יין בסעודה זו - אם שתה יין בסמוך לסעודה, פוטרת ברכתו על היין שלפני הסעודה את היין שבתוך הסעודה, משום ששתיית היין לפני הסעודה מטרתה 'לפתוח את המעיים', וממילא שתייה זו שייכת לסעודה, והיא נחשבת כשתייה אחת יחד עם היין שבתוך הסעודה.

* המברך על היין 'בורא פרי הגפן', פוטר בכך כל משקה שישתה לאחריו מברכה ראשונה; ואף אם מדובר במשקה חשוב מאד, ואף אם לא התכוון בפירוש לפוטרו. ודין זה אינו אלא כששותה לפחות 'כמלוא לוגמיו' מהיין, אך יש אומרים שְׂדֵי בטעימה כלשהי מהיין.
* בשתייה אקראית של יין, פוטר היין רק משקה המונח לפני השותה בשעת הברכה; אך בשתייה בדרך של 'קביעות לשתייה', פוטר היין גם משקה שלא היה מונח לפניו בשעת הברכה, אם הביאוהו לפניו בטרם סיים את שתיית היין.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לכרוך ספרי קודש בכריכה שיוצרה לצורך ספרי חול?

נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות ממנו חפץ של קדושה, והמנהג להקל. וחפץ של מצוה או חפץ המשמש למצוה - כגון טלית ונרתיקה - מותר לעשותם מחפץ ששימש לצורכי חולין.
[שו"ע קנג, כא, ומשנ"ב קא וקג; בו"מ דרשו, 119, 120 ו-122]

אין להסב חפץ של חולין לחפץ של קדושה, כגון המפה שעל גבי הבימה, או כריכת ספרי קודש. ואם מדובר בחפץ שיוצר לצורכי חולין אך טרם השתמשו בו - נחלקו הפוסקים אם מותר לעשות ממנו תשמיש קדושה. ואף כששינה את צורת החפץ -

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il